

TITULUS IV.

DE SACRAMENTIS.

CAPUT I.

De sacramentis in genere.

264. Parochi omni studio ac diligentia fidelem populum instruant, de natura, praestantia et necessitate sacramentorum, de significatione rituum et caeremoniarum quae in eorum administratione observari debent; doceant insuper eorum effectus in suscipientibus digne, et gravia peccata quae, eadem profanare audentes, committunt.

265. Sacerdos, dum sacramentum aliquod conficit vel ministrat, singula verba quae ad illius formam et ministerium pertinent, attente, distincte ac pie, atque clara voce pronuntiabit. Similiter et alias orationes et preces devote ac religiose dicet; nec memoriae, quae plerumque labitur, facile confidet, sed omnia recitabit ex libris. Reliquas praeterea caeremonias ac ritus ita decenter, gravique actione peraget, ut stantes ad coelestium cogitationem rerum erigat et attentos reddat.

266. Omnia quae Sacramentorum confectionem et administrationem respiciunt, fideliter iuxta Rituale Romanum, S. R. C. decreta, aliasque canonicas praescriptiones peragantur.

CAPUT II.

De Baptismo.

267. Baptismus solemnus administrari non debet nisi in templo et in ipso fonte baptismali. Pro casu extraordinario, parochi ad Episcopum recurrere tenentur.

268. Parochi pro posse suo studiosissime invigilent ne quis infans baptismate privetur et tali modo decedens, a sempiterna beatitudine arceatur. Parentes igitur, monere debent parochi ut quam primum filios suos Ecclesiae baptizandos offerant, aut saltem non ultra triduum ab eorundem nativitate.

269. In baptismate a profanis nominibus imponendis parochi sese abstineant, et ea ex Martyrologio Romano aut ex aliis probatis menologiis desumant. Optandum etiam foret, ut propter reverentiam erga SS. Nomen Iesu, ab hoc imponendo abstinere, iuxta morem Ecclesiae Romanae.

270. Patrinos saltem in aetate pubertatis constitutos ac sacramento Confirmationis consignatos esse maxime convenit. Sciant, praeterea, parochi ad hoc munus non esse admittendos infideles, aut haereticos, non publice excommunicatos aut interdictos, non publice criminosos aut infames, nec praeterea qui sana mente non sunt, neque qui ignorant fidei rudimenta.

271. Religiosos utriusque sexus ab officio patrinorum canones prohibent; clerici vero illud non suscipiant nisi de Ordinarii consensu.

272. Ad difficultates vitandas et quaestiones praeveniendas, praecipimus ut in explicatione sacramentorum, parochi declarare non praetermittant quibus patrini munus prohibetur. Si vero parochus antequam ad

baptismus ministrandum vocetur, intelligat patrinum indignum esse, opportune parentes doceat legem Ecclesiae, atque prudenter inducat ad alium designandum.

273. Parochis incumbit invigilare ut obstetriciam artem exercentes baptismatis rite conferendi rationem optime sciant; immo omnes fideles erudire quomodo privatim administratur, ne aliquid ex essentialibus desit, si necessitate compulsi baptizent.

274. Qui in necessitate privatim baptizant, rem statim parochi deferant: qui, si debita materia vel forma defuerit, infantem absolute baptizet; si de materia vel forma dubitetur, illum sub conditione baptizet; si debita materia et debita forma adhibitae fuerint, solummodo caeremonias ritusque in ecclesia absolvat; quibus si patrini interfuerint, nullo cognationis vinculo constringi sciant.

275. Quicumque infantem expositum reperiatur, eum, nulla interposita mora, ad proximiorum parochum deferendum curet, qui, nisi certo constet de baptismo collato, illum sub conditione baptizet. Schedulis vero, quibus forte baptismus testificatur, nullam praebeat fidem, nisi investigatione peracta, valida baptismi collatio comprobetur.

276. Cum agatur de privato baptismate, curet parochus ut in libro baptismali inscribantur nomina ministrantis et patrinorum, si qui fuere.

277. Prohibemus ne sacerdotes solemniter baptizare praesumant, nisi de licentia Ordinarii vel parochi.

278. Olei et chrisomatis unctiones a sacerdote in baptismate fieri debent pollice manus dexterarum; non autem virgula, excepta necessitatis causa.

279. Si haereticus, praesertim exterus, ad Ecclesiam reversus, baptismum postulet, postquam errorum pravitatem agnoscat, praevia haeresi abiuratione et fidei

professione, baptizari debet sub conditione, si re diligenter investigata, dubitatio remaneat de validitate prioris baptismatis. Si vero constiterit validum fuisse baptismum in haeresi susceptum, recipiendus est tantum ad abiurationem haeresis et professionem fidei. Debent tamen parochi in huiusmodi casibus Episcopum adire, et servare quae pro haeticorum conversione praescripta sunt.

280. Si quis adultus sit baptizandus, debet prius in christiana fide ac sanctis moribus diligenter instrui, et per aliquot dies in pietatis operibus exerceri, eiusque voluntas et propositum saepius explorari, et non nisi sciens et volens probeque instructus baptizari.

281. Pro huius sancti veneratione sacramenti, tam sacerdotem qui adultos baptizabit, quam ipsos adultos qui sani sunt, convenit esse ieiunos.

282. Fontes baptismales, qui in ecclesiis parochialibus tantum esse debent, nisi Episcopus propter locorum distantiam, aut populi commoditatem, in aliis etiam ecclesiis statuendos iudicaverit, in cella munda, clave obserata, et quoad fieri potest, in ecclesia vel prope ecclesiam constituentur; et ita cooperti sint ut a pulvere et quibuscumque sordibus mudentur.

283. Chrisma et oleum sacrum in suis vasculis argenteis, aut saltem stanneis, bene obturatis servantur; quae vascula sint inter se distincta et propriam unumquodque inscriptionem habeat maiusculis litteris incisam, ne quis error committatur. Ad usum vero quotidianum, minora habeantur vascula ex argento aut stanno, sive separata sive etiam coniuncta: apte tamen distincta, bene cooperta et cum suis inscriptionibus, ut supra, ne parochus aberret, et unum pro altero sumat, quod diligentius cavere debet.

284. Parochi prudenter deterreant fideles a choreis aliisque abusibus qui occasione baptismatis nonnumquam fiunt, quique reverentiae sacramento debitae et patrum muneris pietatis adversantur.

285. Statutum est, et ex more antiquo traditum, ut mulieres puerperae a parochio aut ab alio sacerdote benedictionem accipiant, missaeque intersint, ut gratias omnipotenti Deo referant pro beneficiis acceptis; benedictionem tamen accipere nequeunt mulieres, quae ex illegitimo concubitu, vel solo civili vinculo coniunctae prolem susceperunt.

CAPUT III.

De Confirmatione.

286. Ut fideles ad suscipiendum Confirmationis sacramentum cum debita reverentia animique devotione accedant, praecipimus ut parochi, illis, tempore praesertim pastoralis visitationis, pie prudenterque explicare curent huius sacramenti naturam, vim, dignitatem, characterem fructus, et dispositiones animae et corporis requisitas in adultis ad illud licite et fructuose suscipiendum. Doceant pariter grave committere peccatum qui, cum ad confirmationem possint accedere, illam per contemptum respuunt, et saltem veniale, si per negligentiam non accipiunt.

287. Episcoporum tantum iure divino est, hoc sacramento munire Christifideles; attamen simplex sacerdos ab Apostolica Sede specialiter delegatus, potest etiam aliquando confirmare.

288. Parvuli, ut sacramentum Confirmationis recipiant, antea baptizari debent, et in iis qui ad usum rationis pervenerunt, requiritur insuper, praeter rudi-

menta fidei, status gratiae; utrosque vero, decet mundities vestis ac corporis, prout dignitas sacramenti postulat.

289. In hisce nostris regionibus propter locorum distantiam viarumque difficultatem, necnon fidelium inopiam, mos antiquus fuit, ab omnibus servatus ut in pastorali praesertim visitatione hoc sacramentum cum parvuli tum adulti accipiant; ideoque omnes in quacumque aetate ad idem sacramentum accedere possunt.

290. Patrini munus in confirmatione obeat unus tantum, sive vir, sive mulier, iuxta sexum confirmandi; sitque iam confirmatus, atque a patrinis baptismatis diversus, excepto casu necessitatis. Qui iure ecclesiastico in baptismate sponsores esse prohibentur, etiam pro confirmatione excludendos monemus, atque etiam vitricum et novercam. Sufficit ut patrinus manum dexteram ponat super humerum dexterum confirmandi, quin necesse sit ut parvulum suis ulnis levatum sustineat.

291. Omnes solemniter huius sacramenti administrationi adstantes, devotis orationibus animoque ad pietatem et religionem composito assistant, atque ab omni strepitu et confabulatione absterneant, prout loci sanctitas et sacramenti dignitas exigunt.

292. In archivis parochialibus extet liber omnium confirmatorum ex quo indubium de suscepta confirmatione testimonium cum opus fuerit peti possit; et curent parochi ut in iis inscribantur nomina et cognomina confirmatorum, eorumque parentum, patrinum etiam vel matrinum.

CAPUT IV.

De Eucharistia.

293. Diurno dumtaxat tempore, horis nempe quibus sacrosanctum Missae sacrificium celebrare licet, sacra communio administranda est; minime vero nocte Nativitatis Domini, nisi habeatur apostolicum privilegium. Ubi Missa ex indulto celebratur, antequam aurora illucescat, vel initio ipsius aurorae, communio dispensari potest, immo et ante missam, si mora gravis esset fidelibus qui non nisi summo mane et per breve tempus ad Ecclesiam accedere possunt, vel forte minimo tempore minorique proinde pietatis emolumento in gratiarum actione permansuri essent, si ad sacram communionem infra missam tantum admitterentur.

294. Cum Tridentini Patres optent, ut singuli missis adstantibus, sacramentali Eucharistiae perceptione reficiantur, duo extrema cavenda sunt omnino a parochis aliisque animarum moderatoribus, ne sua scilicet negligentia vel impatientia a frequenti communione arceantur fideles, quibus a Christo dictum est: *Venite ad me omnes*¹; et ne ad eam admittant qui publice indigni censeantur, uti sunt haeretici, ecclesiasticis censuris innodati, publici peccatores occulte petentes, donec resipiscant et digni accedant, nefas enim est sanctum dare canibus.

295. Quod vero ad pios fideles attinet, parochus, uti talis, nequit sibi arrogare in foro externo iudicium de communione piis fidelibus concedenda vel deneganda, cum hoc ad confessarium pertineat; ad illum autem

¹ Matth. XI, 28.

tantum spectat praesto esse quibuscumque frequenter communicare desiderant.

296. Ob reverentiam huic SS. Sacramento debitam et ad periculum avertendum, sacrae species semel in hebdomata renoventur, et nullibi ultra viginti dies earumdem renovatio differatur. Ubi sacerdos novas consecraverit hostias, veteres primo distribuat, vel sumat, si commode fieri possit; secus in alia pixide reserventur, ut in pluribus sacrificiis immediate sequentibus consumantur, quin plures particulae in eadem communionem unicuique personae tribuantur. Pro renovatione sacramenti, hostiae recenter confectae adhibendae sunt, et ne fragmenta nimis multiplicentur in pixide, hostiae consecrandae cribro mundo ab adhaerentibus particulis expurgari debent antequam ad altare deferantur.

297. Prima puerorum communio, ex qua tota vitae christianae ordinatio saepius pendet, proprium parochorum officium est, qui spirituales illorum patres merito dicuntur. Singulis annis tempore congruenti diligenter curent, ut pueri ad sacram Synaxim disponantur per catechisticas instructiones, conciones et exercitia spiritualia illorum aetati convenientia. Si alius sacerdos speciali de causa hoc munus implere intendat, non difficile consensum praestet parochus, praesertim cum de pueris agatur qui in aliquo collegio, vel sub alicuius congregationis cura rite educantur. Curent etiam parochi parentes admonere ne pueros ad primam communionem adducant, quin sufficienter, ut dictum est, praeparentur, nec ipsi parochi ad communionem admittant, nisi praevia congrua praeparatione.

298. Pueri septennes plus minusve, sufficienter formati habentur, ut discriminare valeant bonum inter et malum, et etiam inter gravia et levia peccata; ideoque

cum ad hanc perveniant aetatem, praecepto annuae confessionis tenentur.

299. Ad primam autem communionem maior discretio requiritur, quae generatim in nostra provincia habetur decimo circiter aetatis anno; hoc tamen relinquitur iudicio confessarii.

300. Solemniori quo fieri possit pompa et religioso apparatu celebretur prima puerorum communio, ut pueri doceantur divinum sacramentum magni facere, publiceque gratias Deo referant, pro ineffabili quo illos ditavit beneficio. Iterum eadem die ad templum adducantur, ut solemniter renovent promissiones in baptisate emissas ac Sacratissimo Cordi Iesu et Beatissimae Virgini Mariae sese ex toto corde devoveant.

301. Vicarius fixus in oppidulo et capellanus in pago omnia haec officia praestare tenentur, quae parochus per se facere non potest.

302. Singuli Christifideles cum ad annos discretionis pervenerint, saltem semel in anno tenentur ad communicandum tempore paschali.

303. Quadragesima adveniente, praeceptum de communionem paschali Episcopi annuntient et illud parochi explicent, in memoriam revocantes Concilii Tridentini canonem quo anathema dicitur illi qui praeceptum negaverit. Doceant gravissimo se crimine obstringi et poenis a Lateranensi Concilio statutis obnoxii fieri quicumque intra praescriptum temporis spatium sacram Eucharistiam non sumunt, nisi forte aut legitimo detineantur impedimento, aut ex confessarii iudicio in aliud tempus id facere differant.

304. Hoc praeceptum non adimplent, qui paschali tempore extra paroeciam communicant sine parochi consensu; vagi tamen et peregrini ab ista lege exi-

muntur, et praecepto satisfaciunt in qualibet ecclesia loci ubi commorantur.

305. SS. Viaticum ministrare munus parochorum est, qui et vicariis illud delegare possunt. Extra casum necessitatis, sine parochi aut Ordinarii licentia nulli alio sacerdoti illud ministrare licet.

306. SS. Viatico muniantur etiam pueri qui nondum primam communionem perceperunt, dummodo coelestem cibum a terreno discernere queant, et rite disponantur. Neminerint etiam parochi SS. Viaticum minime denegari posse carcere aegrotantibus, ad mortem damnatis, nec infirmis rure degentibus.

307. Cavendum autem in primis est, ne SS. Viaticum ad indignos deferatur, quales sunt: publici usurarii, concubinari, notorie criminosi, nominatim excommunicati aut denunciati, nisi sese prius sacra confessione purgaverint, et publicae offensioni, prout de iure, satisfecerint.

308. Qui divinam Eucharistiam ad aegrotos deferunt, summa reverentia iter percurrant, pyxidem utraque manu teneant et psalmos recitent.

309. Deferantur insuper plures particulae consecratae in parvo ciborio, proprio operculo defenso, tum ut aegroto, Eucharistia iam refecto, SSmo Sacramento benedici possit, atque illud comitantes indulgentiarum a Summis Pontificibus concessarum participes fiant, tum ut ipse sacerdos facilius evitare possit difficultates, si forsitan sacra communio deneganda esset infirmo. Quod si ob difficultatem aut longitudinem itineris, vel quia ea qua decet veneratione sacramentum ad ecclesiam commode reportari non potest, tot particulae deferantur quot infirmis administrandae erunt.

310. Parochi tempestive fideles moneant, de prae-

cepto suscipiendi SS. Eucharistiam, omnes in periculo mortis constitutos obstringente, ut ad extremum agonem aeternae vitae panem roborentur; et vigilantissime curent, ut fideles aegre decumbentes, hoc viatico opportune reficiantur, ne illos tanto bono parochi incuria privatos decedere contingat.

311. Praecipit haec synodus, ut parochi, tum in concionibus, tum privatim, frequenter moneant tam medicos quam parentes aliosque aegrotis proxime coniunctos ceterosque infirmorum curam habentes, eorum conscientiam onerando, ut infirmos vita periclitantes opportune iubeant ad mortem disponi. Coniuncti igitur et familiares cum viderint aliquem in mortis periculo constitutum, etiam absque iussione medici, ad suam paroeciam adeant, auxilia spiritualia pro infirmo demandantes. Hoc ipsum per charitatem facere in Domino hortamur eos omnes qui noverint infirmi periculum et assistentium incuriam.

312. Iustitiae ministri sub gravissimo peccato tenentur tempus concedere reis morti damnatis ad sua peccata confitenda et sacram Eucharistiam suscipiendam.

CAPUT V.

De Poenitentia.

313. Sacerdotes iurisdictione carentes et absque licentia Ordinarii, nequeunt valide a peccatis absolvere, nisi in articulo mortis.

314. Sacerdos in ecclesia confessiones audiat, excepta rationabili causa, quae, cum inciderit, studeat tamen id decenti ac patenti loco praestare.

315. Confessarii audire non debent mulierum confessiones post crepusculum vespertinum et ante auro-